

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/871- /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, képviselő által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 526/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Jogi képviselő,
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

Panaszos (a továbbiakban: panaszos) jogi képviselője útján előterjesztett panaszában az alábbiakat adta elő.

A panaszos 2010. május 18-án 9 óra körül személygépkocsival a piacra indult. Röviddel ez után az E. T. utca és a H. utca kereszteződésénél összekoccant egy másik személygépkocsival. E jármű vezetőjével kisebb vitába is keveredett, mert őt is hibásnak tartotta a koccanásért, valamint a balesetben részes másik fél készpénzben kérte volna kára megtérítését. Eközben a helyszínre ért a panaszos házastársa is, aki éppen a történetekkor állt ki gépkocsijával az udvarról, és látta, hogy valami probléma van. A panaszos férje a helyszínre érkezve azt javasolta, hogy a panaszos ismerje el a felelősséget, töltsék ki a kárbejelentő lapot, a biztosító majd megtéríti a kárt. Személyi sérülés nem történt. A balesetben részes fél azonban még ekkor is kára készpénzben történő megtérítését akarta, aminek a panaszos és párja nem voltak hajlandóak eleget tenni. Mivel egyiküknél sem volt kárbejelentő lap, a helyszínen megbeszélték, hogy a panaszos elmegy a közeli lakására, és onnan hoz ilyen dokumentumot. Ez ellen a balesetben részes másik félnek nem volt kifogása. Miután a panaszos elhagyta a helyszínt, a panaszos férje talált egy kárbejelentő lapot a saját gépkocsijában, és azt át is adta a balesetben részes másik félnek, aki azt el is kezdte kitölteni, azonban észrevette, hogy a második példányon van már valamilyen írásnyom, ezért a nyomtatványt összetépte. A panaszos párjának ekkor eszébe jutott, hogy az utcában a lakásán is van ilyen kárbejelentő lap, ezért felajánlotta, hogy elmegy érte. (Ezeket a panaszos a házastársa elmondásából tudta meg.)

Mikor a panaszos visszaérkezett a helyszínre, azt látta, hogy férje a kezében egy mappával hangosan – mivel egyébként is ilyen a hanghordozása – magyaráz a balesetben részes másik félnek, hogy töltsék már ki a kárbejelentő lapot. Mivel a panaszos pár méterrel odébb tudott csak leparkolni, még nem is ért oda a helyszínre teljesen, amikor látta, hogy odaérkezett egy rendőrségi szolgálati jármű. Csak később tudták meg, hogy a rendőrséget a balesetben részes másik fél hívta ki, korábban ennek szükségessége fel sem merült, mert a panaszos elismerte a felelősségét. A panaszos elmondása szerint az egyik kiérkező rendőr odajött a férjéhez, miközben a kárbejelentő lapot akarta átadni a balesetben részes másik félnek, és anélkül, hogy köszönt volna, és magát az előírásoknak megfelelően azonosította volna, hozzá egészen közel hajolva az „arcába ordította”, hogy ne kiabáljon. Erre a panaszos párja azt válaszolta, hogy: „Maga kiabálhat, én nem?” A rendőr ezután dühösen a panaszos házastársának az igazolványát kérte, mire a férfi közölte vele, hogy az nincs nála. Ezt követően a rendőr rögtön szólt a kollégájának, hogy hozza oda a bilincset. A helyzetet a panaszos párja először nem is értette, annyira gyorsan történt minden. A rendőrök két oldalról hátra csavarták a panaszos férjének a karjait, így vezették a rendőrautóhoz, majd ott a fejét többször a motorháztetőre nyomva megbilincseltek, és „betuszkolták” a szolgálati járműbe. Eközben a panaszos kétségbe esve kiabált, hogy: „Mit csinálnak, miért teszik ezt ?” Azt is kiabálta, hogy előző nap párjának szemműtétje volt, de nem figyeltek rá. Kétszer is hívta a 107-es segélyhívó számot, hogy segítséget kérjen a helyszínen intézkedő rendőr jogtalan eljárása miatt. Ezt hallva az egyik rendőr erősítést kért, mire szirénázva a helyszínre érkezett még két rendőrségi szolgálati jármű. A Halomi utca felől érkező szolgálati járműből kiszálló rendőr udvariasan kérte a panaszostól az iratait, mire a panaszos közölte vele, hogy hozza őket, a kocsijában vannak. Alig tett azonban néhány lépést, mikor is megérkezett a második rendőrségi szolgálati jármű, és az abból kiszálló rendőr anélkül, hogy a helyzetet felmérte volna, azt üvöltötte, hogy: „Bilincseljétek meg a nőt is, és vigyétek be!” A panaszos hiába kérdezte, hogy miért nem engedik meg, hogy iratait magához vegye, durván hátra csavarták a karjait, és

előállították a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra. Itt férjével együtt kb. két órán keresztül tartották fogva őket. Miután szabadították, és találkozott a párjával, akkor látta, hogy annak jobb arca, közvetlenül az előző nap műtött szeme alatt, megsérült. Ez a sérülés az intézkedés előtt még nem volt a párján, az akkor keletkezett a panaszos szerint, amikor a férjét a motorháztetőre nyomták. Megsérült a párja jobb csuklója is.

A panaszos álláspontja szerint a vele szemben foganatosított intézkedés, valamint a bilincs alkalmazása, különösen annak rendkívül durva módja, és az előállítása alapvető jogait sértette, ezekre törvénytelen módon került sor. Határozottan kijelentette azt is, hogy nem tagadta meg személyazonossága igazolását, és egyéb olyan magatartást sem tanúsított, amely a kifogásolt intézkedésekre okot adhatott volna. Szerinte az egész eseménysorozat nem következett volna be, ha a helyszínre kiérkező rendőr a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. § (2) bekezdésében foglalt módon jár el; ez azonban nem így történt. Ha a rendőr a törvényi előírások szellemében, az arányosság követelményét betartva járt volna el, és a helyzet feltárását, problémamentes megoldását tartotta volna szem előtt, nem pedig egy idős pár felett igyekszik „hatalmaskodni”, akkor a panaszos szerint az intézkedés-sorozat elkerülhető lett volna. Így nem kellett volna kényszerítő eszközt sem alkalmazni. A helyzetet véleménye szerint az agresszív, rendőrhöz nem méltó magatartás gerjesztette. Előállítására azonban – álláspontja szerint – még az adott körülmények között sem volt megfelelő indok. Szintén törvénytelennek tartotta a panaszos a bilincselést is, mivel szerinte az Rtv. 48. §-ában felsorolt bilincselési okok egyike sem állt fenn; önkárosítás veszélyéről nem volt szó, nem is támadott meg senkit a panaszos, nem kívánta elhagyni a helyszínt, hiszen éppen előtte érkezett oda a kárbejelentő lappal, valamint a rendőri intézkedéssel szemben sem tanúsított ellenállást, még akkor sem, amikor a karjait hátra csavarták. Ismételten kifogásolta a bilincselés durva módját, álláspontja szerint karjai hátra csavarására nem volt semmi szükség, felszólíthatták volna, hogy tegye előre a kezét, és megbilincselhették volna így is, mert nem tanúsított volna ellenállást.

II.

Az eljárásban rendelkezésre álló dokumentumok az alábbiakat tartalmazzák:

1. A közúti baleset ügyében készített szabálysértési feljelentés, amelyet 2010. május 18-án készített a BRFK. kerületi Rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő r. törzssörmester és egy r. zászlós. A feljelentés szerint a baleset az említett napon 9 óra 45 perckor történt, a rendőrség 10 óra 15 perckor érkezett a helyszínre. A baleset helyszínét a feljelentés a panaszbeadványban írttal azonosan jelöli meg. A releváns információk és adatok, valamint az érintettek által elmondottak rögzítését követően a feljelentés megállapítása szerint a balesetért a panaszos a felelős. A feljelentés rögzíti a balesetben részes másik fél elmondását is, amelynek a panaszügy kivizsgálása szempontjából releváns része szerint ő a baleset bekövetkezése után megállt, kiszállt a személygépkocsiból, majd kiszállt a panaszos is, és közölte vele, hogy nem rendelkezik kárbejelentő nyomtatvánnyal, de elmegy, és hoz egyet. Ezt követően a helyszínt elhagyta. Közben a helyszínre érkezett a panaszos párja is, aki azt mondta neki, hogy amíg a panaszos visszaérkezik, ő marad a helyszínen. Nem sokkal ezt követően azonban ő is távozott. A balesetben részes másik fél nem érezte magát felelősnek.

2) A panaszos által kézzel írt dokumentum a baleset körülményeiről. A panaszos a baleset után kiszállt a gépjárműből, és a balesetben részes másik féllel megbeszélte a történeteket. Közben érkezett a helyszínre a panaszos házastársa, akinek szintén elmondta az esetet, és hogy nem érzi magát hibásnak a balesetért. Erre a párja azt mondta neki, hogy a viták elkerülése érdekében töltsenek ki kárbejelentő nyomtatványt; ilyen azonban nem volt náluk,

ezért a panaszos elment, és hozott egyet. A helyszínre visszaérkezve azt látta, hogy odaérkeztek a rendőrök is, a férje pedig éppen azt magyarázza nekik, hogy itt van a jármű vezetője, töltsék ki a kárbejelentő nyomtatványt, ahogy megbeszélték, a panaszos vállalni fogja a felelősséget. A rendőrök azonban a párja igazolványát kérték, mire ő azt felelte, hogy nincs nála. Ekkor már le is fogták őt, a panaszos pedig kiabált, hogy mit csinálnak vele. Nem értette, miért nem engedik, hogy a párja odaadja neki a gépkocsija kulcsait, hogy a panaszos onnan magához vehesse a szükséges iratokat. Közben a panaszos hívta a 107-es segélyhívó vonalat is. Kérte, hogy nem nyomják a férje fejét a motorháztetőre, mert előző nap volt szemműtétje. Később, amikor a panaszost is igazoltatni akarták, ő elindult az ott parkoló autója felé az irataiért, ekkor azonban kiabálni kezdtek a rendőrök, hogy őt azonnal bilincseljék meg. Így nem volt lehetősége igazolni magát, mert „betuszkolták” a szolgálati autóba. Emiatt megfájdult a bal karja is.

3) A BRFK kerületi Rendőrkapitányságán szolgálatot teljesítő r. törzsőrmester és r. főtörzssászlós 2010. május 18-án kelt jelentése szerint a panaszossal szemben ezen a napon 10 óra 35 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatást, a 31. § (1) bekezdése alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását, a 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján pedig igazolást megtagadó személy előállítását foganatosították. Az intézkedés során kényszerítő eszközként az Rtv. 48. § c) pontja alapján szökés megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak. Ezek alkalmazására figyelmeztetés történt. A bilincselés az említett napon 10 óra 35 perctől 10 óra 45 percig tartott, és arra a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdés b) pontja szerint, a kezek előre illetve hátra bilincselésével került sor. Az intézkedés során sérülés, anyagi kár nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján előállításakor hozzátartozója illetve képviselője kiértesítését nem kérte.

A jelentésben az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásánál az szerepel, hogy a rendőrök járőrszolgálat teljesítése közben rádión keresztül azonnali segítségkérésről értesültek, így a Budapest, kerület H.. utca és G. utca kereszteződéséhez siettek, mert az ott történt rendőri intézkedésnek – a segítségkérés szerint – egy személy ellenállt, egy másik pedig szintén ingerülten viselkedett a rendőrökkel szemben. A megadott helyszínre kiérkezve a rendőrök egyeztettek ott lévő kollégáikkal, amely során megállapították, hogy a korábban ellenszegülő személyt (a panaszos párját) már megbilincselték és a szolgálati járműbe ültették. Ekkor hozzájuk lépett a panaszos – akiről a rendőröknek kollégáik elmondták, hogy ő a másik személy, aki ingerülten viselkedett –, akit többször felszólítottak, hogy igazolja magát. Ezzel azonban a panaszos csak azt hajtogatta, hogy szerinte a párjával szemben történt rendőri intézkedés nem volt jogos. Ekkor a rendőrök őt „A törvény nevében!” szavak előre bocsátásával ismételtelen személyazonossága igazolására szólították fel, mire a panaszos „legyintett egyet, majd megfordult és elindult az ellenkező irányba”. Ekkorra már a helyszínre érkezett a Közrendvédelmi Osztályt vezető r. alezredes is, aki észlelve, hogy a panaszos a rendőri intézkedésnek nem tett eleget, és el akart sétálni a helyszínről, kivonva magát a rendőri intézkedés alól, a panaszos karját megfogta, és közölte vele ismételtelen, hogy „A törvény nevében!” igazolja magát, és a helyszínt nem hagyhatja el, mivel rendőri intézkedés alatt áll. A r. alezredes ezt követően „utasítást adott a megkezdett rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű lefolytatására. Mivel nevezett személy nem volt hajlandó igazolni magát, így igazolás megtagadása miatt meg lett bilincselve.” A rendőrök a történeteket jelentették a rendőrkapitányság ügyeletének, majd előállították a panaszost a rendőrkapitányságra, ahol az ügyeletes tisztnek sérülésmentesen átadták.

4) A 2010. május 18-án a BRFK kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőr Alosztályán készült jelentés és az ahhoz kapcsolt, a kapitányságvezető által aláírt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az említett r. törzsőrmester és r. főtörzssászlós a

panaszost személyi szabadságában korlátozta, igazolás megtagadása miatt. Ez az Rtv. 48. § c) pontja, valamint – téves jogszabályi hivatkozásként – a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet (a továbbiakban: régi Szolgálati Szabályzat) 12. § (1)–(2) bekezdései és 36. § (4) bekezdése alapján jogszerű és szakszerű volt. A rendőrök az Rtv. 13. § (1) és (2) bekezdései, valamint a régi Szolgálati Szabályzat 6. § (1) bekezdése alapján intézkedési kötelezettségüknek eleget tettek. Az intézkedés nem sértette az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerinti arányosság követelményét sem. Kényszerítő eszközt a rendőrök alkalmaztak, de ez sérülést nem okozott. A kapitányságvezető az intézkedést követően a panaszt meghallgatta, aki panasszal élt. Ennek rövid leírása szerint a panaszos azt kifogásolta, hogy mikor személygépkocsija felé tartott a személyazonosító igazolványáért, az egyik rendőr (akinek az azonosítóját nem látta) odakiabált a többi rendőrnek, hogy azonnal bilincseljék őt meg, így nem is volt lehetősége igazolni magát. Ezt követően „betuszkolták az autóba és kiabáltak vele.” Összességében a kapitányságvezető megállapította, hogy az intézkedés jogszerű és szakszerű volt. A bilincselés az említett napon 10 óra 35 perctől 10 óra 45 percig tartott, ez a parancsnoki vélemény szerint a szükséges ideig és mértékben korlátozta a személyes szabadságában a panaszt.

5) A panaszos által 2010. május 18-án 11 órakor a BRFK kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán kitöltött nyilatkozat szerint a panaszos előállításának kezdete aznap 10 óra 35 perc, az előállítás várható időtartama 3 óra. A panaszosnak orvosi felügyeletre nincs szüksége, fertőző betegségben nem szenved, az előállítása során azonban – közelebbről nem megjelölt – sérülése keletkezett, és az előállítással kapcsolatban panasza is van. A panaszt az előállítással, valamint az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, az ott tartózkodással kapcsolatos jogaival és kötelezettségeivel, valamint jogorvoslati lehetőségeivel kapcsolatban tájékoztatták. A panaszos a nyilatkozaton egy személy nevét is megadta, akinek a kiértesítését kérte. A nyilatkozat további részei nincsenek kitöltve.

6) A BRFK . kerületi Rendőrkapitányság egyik r. századosa által 2010. május 27-én a panaszosnak küldött tájékoztató levelet, amelyben a r. százados a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. §-a alapján arról tájékoztatta a panaszt, hogy a rendőri intézkedés ellen tett panasza tárgyában ettől a naptól kezdve a vizsgálatot megindították, valamint felvilágosítást nyújtott az ügyintézési határidőre és a panaszos iratbetekintési, valamint nyilatkozattételi jogaira vonatkozó előírásokról is.

7) A BRFK. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztályán szolgálatot teljesítő r. törzsőrmester (aki a helyszínen a panaszossal szemben intézkedett) 2010. június 11-én, a Panasztestület felvilágosítás-kérésére készített kiegészítő jelentése az alábbi információkat tartalmazza.

A r. törzsőrmester 2010. május 18-án 9 óra körül kollégái segítségkérésére érkezett ki a Budapest,. kerület E. T. utca és H. utca kereszteződéséhez, egy anyagi káros közlekedési balesethez. Kollégái elmondása szerint a helyszínen intézkedés alá vont személyek agresszív, fenyegető magatartást tanúsítottak.

Az intézkedés kiváltó oka az volt, hogy a panaszos az említett közlekedési baleset részese volt, ezért személyazonosságának megállapítása elengedhetetlen volt az intézkedés alapján induló eljárás eredményes lefolytatásához. A panaszos azonban nem akarta meghallgatni az általa elmondottakat, folyamatosan csak azt hajtogatta, hogy a rendőrségnek nincs joga vele és a párjával szemben intézkedni. Elmondása szerint a panaszos vele és kollégáival végig ingerülten és arrogánsan beszélt.

R.. törzsőrmester a panaszost többször is felszólította személyazonossága igazolására, de ezt ő szinte meg sem hallotta, folyamatosan azt kiabálta, hogy a rendőröknek nincs joguk az élettársát megbilincselni. Mivel a panaszos nem volt hajlandó a rendőri felszólításoknak eleget tenni, ezért a felszólítást a rendőr „A törvény nevében!” szavak előre bocsátásával is megismételte.

A panaszos szóban nem tagadta meg a panaszos személyazonossága igazolását, de a helyszínen teljesen egyértelműen meg lehetett állapítani, hogy nem hajlandó együttműködő magatartást tanúsítani. Ugyanis folyamatosan ingerülten viselkedett, kiabált, és mikor látta, hogy magatartásával nem tudja megakadályozni a rendőri intézkedés lefolytatását, legyintett egyet, és hátat fordítva elindult a helyszínről.

A helyszínre időközben a Közrendvédelmi Osztályt vezető r. alezredes érkezett ki; a helyszínre érkező rendőrök pedig rögtön megkezdték az információk beszerzését, így a r. alezredes is, miután észlelte, hogy a panaszos a többszöri felszólításnak sem tett eleget, sőt hátat fordítva elindult a helyszínről, felszólította a panaszost, hogy mivel rendőri intézkedés alatt áll, nem hagyhatja el a helyszínt. A panaszos azonban ekkor sem volt hajlandó magát hitelt érdemlően igazolni, így a r. alezredes utasítást adott az előállítására, és ennek biztonságos végrehajtása érdekében bilincs használatára.

A bilincshasználatot a rendőrkapitányságra történő előállítás indokolta, kiváltképp azért, mert a panaszos agresszív és ingerült hangnemben beszélt és a helyszínről megpróbált elsétálni, kivonni magát az intézkedés alól. Amikor a panaszost a szolgálati járműhöz kísérték, érezhető volt, hogy szabadulni próbált a rendőrök fogásából, ezért kellett vele szemben bilincset is használni.

Amikor a panaszos szabadulni kívánt az őt kísérő rendőrök fogásából, akkor közölték vele, hogy bilincset fognak alkalmazni. A bilincshasználat azonban csakis akkora erő kifejtéssel történt, amennyi feltétlenül szükséges volt az intézkedés céljának eléréséhez. A panaszos kezeit hátra helyzetben bilincselték meg, de mivel ő érzékelhető módon megpróbált erőt kifejteni, a biztonságos végrehajtás érdekében a szolgálati jármű motorháztetőjére támasztották stabil testhelyzetben, így könnyebbé téve a bilincselést. Mivel a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az előállítása során sérülései keletkeztek, ezért a rendőrök intézkedtek orvosi ellátása felől. Ez az előállító helyiséghez tartozó orvosi könyvben rögzítésre is került.

Az előállítás jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja volt, vagyis a panaszos személyazonossága igazolásának megtagadása miatt állították elő, ezt pedig a helyszínen közölték is vele. A panaszos előállításának időtartamáról, illetve az azalatt történt eljárási cselekményekről a r. törzsőrmester nem tudott nyilatkozni. Hasonlóképpen nem állt módjában nyilatkozni a r. törzsőrmesternek a panaszos előállítása egyéb körülményeiről sem, mert ő az intézkedésben csak a beszállításig vett részt. Megjegyezte, hogy járőrtársa – az említett r. főtörzssászlós – az eseményeknél mindvégig jelen volt.

Az eljárás során meghallgatásra kerültek az ügyben intézkedést foganatosító rendőrök, akik az előzőekben leírt jelentéseikben foglaltakat erősítették meg a kihallgatásuk során. Szintén meghallgatásra került a baleset részese és annak utasa is. Mindketten elmondták, hogy ha a hölgy férje nem beszélt volna velük olyan lekezelő módon, akkor az egész esetet rendőri intézkedés nélkül le tudták volna rendezni. Amikor pedig a rendőr járőr kiérkezett a helyszínre, akkor már teljesen kikelt magából a férfi és üvöltözött mindenkivel.

Később a hölgy is visszatért a baleset helyszínére és Ő is elkezdett üvölni, kiabálni mindenkivel. A tanúk véleménye szerint a rendőrök az intézkedés során mindvégig határozottak voltak. Elmondásuk szerint, ha a hölgy igazolta volna magát, és nem ordibált volna, akkor nem kerül sor rendőri intézkedésre vele szemben.

III.

A panasz és a beszerzett okiratok alapján a döntésem alapjául az alábbi tényállást fogadtam el.

A panaszos 2010. május 18-án 9 óra körüli időben személygépkocsijával a Budapest., kerület E. T. utca és a H. utca kereszteződésénél összeütközött egy másik személygépkocsival. A baleset kapcsán személyi sérülés nem történt. Nem volt a panaszosnál kárbejelentő lap, ezért elment a közelben lévő lakásához, hogy onnan hozzon egy bejelentőlapot. Eközben a panaszos férje is a helyszínre ért. Szóváltásba keveredett a másik gépkocsi vezetőjével. A balesetet szenvedett fél, – mivel nem tudtak megegyezni – rendőri segítséget kért. Rövid időn belül a helyszínre ért egy rendőrségi gépkocsi, két rendőrrel. A helyszínen tájékozódtak, hogy mi történt, de a panaszos férje nagyon indulatosan, hangosan beszélt velük, és fenyegető magatartást tanúsított, azonban a rendőrök a panaszossal szemben nem használtak becsületet sértő kifejezést. A rendőrök megkérték, hogy igazolja magát, de erre nem volt hajlandó. Ekkor a járőrök megbilincseltek és beültették a szolgálati gépkocsijukba. Közben odaért a panaszos is a helyszínre és kérdőre vonta a rendőröket, hogy a férjét miért bilincseltek meg. Elkezdett hangosan veszekedni, kiabálni. A rendőrök rádión keresztül segítséget kértek és rövid időn belül még két rendőrségi gépkocsi a helyszínre ért, két-két fővel. A panaszost megkérték, hogy igazolja magát, de a panaszos a felszólításnak nem tett eleget, továbbra is kiabált és legyintett a rendőrökre, majd elfordult, hogy elmegy a helyszínről. Ekkor az ott tartózkodó egyik rendőr a karját megfogta és közölte vele, hogy rendőri intézkedés alatt áll, nem hagyhatja el a helyszínt. Ismételten felszólították, hogy igazolja magát, de erre nem volt hajlandó. Az ott tartózkodó osztályvezető utasította a beosztottjait, hogy a panaszost is bilincseljék meg és állítsák elő a Budapesti., kerületi Rendőrkapitányságra.

A Budapesti., kerületi Rendőrkapitányság a panaszost közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, valamint jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt 50.000 Ft pénzbírsággal sújtotta. A határozattal szemben a panaszos nem élt kifogással, a bírságot befizette. A panaszos férjét jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt 30.000 Ft pénzbírságra büntette a hatóság.

A Panaszos előállításáról készült 01180/507131/2010/id. számú rendőri jelentés szerint az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése¹ alapján, a ruházátvizsgálásra az Rtv. 31. § (1)

¹ Rtv. 29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének

bekezdése², előállítására³ az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor. Bilincs⁴ alkalmazására az Rtv. 48. § (e) pont alapján került sor.

A panaszolt intézkedés kapcsán a panaszos engedelmisségi kötelezettségét⁵ többször kifejezetten megszegte, a rendőri intézkedés jogszerűségét többször kétségbe vonta. E körülmény már önmagában intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrök oldalán.

A panaszos szóban is többször kifejezett ellenszegülése, a férjének a rendőri intézkedést megzavaró fellépése szolgáltatott jogalapot arra, hogy a panaszos előállítását bilincs alkalmazásával hajtsák végre, így biztosítva a rendőri intézkedés eredményességét (lásd a 4. lábjegyzetet). Amikor az intézkedés alá vont személy előállítása mellett dönt a rendőr, akkor a szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát időlegesen elvonja, így történt ez a panaszolt esetben is. Az pedig, hogy ezen időtartam egy része alatt a személyt megbilincselik a szállítás során elkövethető támadás, illetve szökés megelőzése érdekében, a fenti jogok időleges megvonása mellett csupán annyiban jelent további jogkorlátozást, hogy a panaszos kezeinek bizonyos irányokba történő szabad mozgását is átmenetileg lehetetlenné teszik. Ez pedig önmagában nem tekinthető olyan többletkorlátozásnak, amely a már elérni kívánt céllal ne állna arányban. A bilincselés az előállító helyiségben történő elhelyezésig – azaz a biztonságos őrzés feltételeinek megteremtéséig – tartott, ezért az jogszerű volt.

A Panasztestület megállapította, hogy a „parancsnoki véleményezés és kivizsgálás” főleg a panaszossal szembeni előállítást igyekezett vizsgálni. Azonban a rendőri fellépést – beleértve a kényszerítő eszközök alkalmazását is – az Rtv. 48. § c) pontja, és – téves jogszabályi hivatkozásként – a régi Szolgálati Szabályzat 12. § (1)–(2) bekezdései és 36. § (4) bekezdése alapján is jogszerűnek és szakszerűnek minősítette. Véleményem szerint a parancsnok feladata az intézkedés jogszerűségének vizsgálata, amely jelen esetben megtörtént. Egyébiránt a kivizsgálásról szóló jelentésben szereplő törvényi hivatkozás a helyszínen lévő intézkedés alá vont személy előtt nem ismert, így az adott helyzetben nem sérülhetett – a téves jogszabályi hivatkozás miatt – a tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

² Rtv. 31. § (1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

⁴ Az Rtv 48. § d) pontja alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére.

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügyben tett más megállapításaival a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint (2) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13.§ (1) bekezdése, 24. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (1)-(5), valamint (7) és (9) bekezdései;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 72. § (1) és (3)-(4) bekezdései, 72/A. § (1) bekezdése, 73. § (1) bekezdése.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul⁶.

Budapest, 2011. február „ „.

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (7) bekezdése valamint a 93/B. § (1) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a panaszról a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.